

Avrupa'daki Mimarlar İçin Sürekli Mesleki Gelişim Kılavuzu

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat

Mimarlar için Sürekli Mesleki Gelişim (SMG), Avrupa düzeyinde, hem meslekle hem de kamu yararıyla ilişkilidir. SMG'nin önemi AB direktiflerinde de belirtilmekte, ayrıca Avrupa'nın genişletilmiş yapısı da sürekli eğitimi daha da gerekli kılmaya başlamaktadır. Eğitim ve pratikte çeşitlilik arttıkça, SMG profesyonel mimarlar ve bağlı buldukları kuruluşlar için bir gereklilik haline gelmektedir.

ACE, bu sürekli eğitimin geliştirilmesinin çok önemli bir konu olduğunu düşünmektedir (bkz. Ek). Avrupa düzeyinde bu konuyla ilgili verimli sonuçlar alınabilmesini sağlayacak yaklaşımları desteklemek istemektedir. ACE, 2010 yılına kadar üye kuruluşlarının tümünde SMG'nin kabul görmesini sağlama hedefini izlemektedir. Bu, mimarlar için, her yıl tekrarlanacak sistematik bir SMG uygulamasını hayata geçirecektir.

Mimarlar için SMG, mesleki alana uygun bir şekilde oluşturulmuş bir program ve çerçeve bağlamında mimarlar tarafından yürütülen planlı ve düzenli bir etkinlik olarak tanımlanabilir. Bu etkinlik, mimarların kişisel kültürlerini, meslek pratiklerini ve yetkinliklerini geliştirmeyi ve korumayı, sürekli bir değişim içinde olan sanat, bilim ve teknoloji konusunda olduğu kadar estetik, sosyal ve yasal alanlardaki bilgilerini güncellemeyi amaçlamaktadır.

SMG, bütün bir mimarlık eğitimi programının üçüncü aşaması değerlendirilebilir. Mimarlık kültürüne ilişkin temel ilkelerin ve tasarım sürecine ilişkin yaklaşımların öğrenildiği ilk eğitim aşamasının ve mesleki deneyimin kazanıldığı ikinci aşamanın bir bütünleyicisidir.

2001 yılında SMG Şartı'nı kabul eden ACE üyesi meslek kuruluşları, mevcut örnekleri kullanarak, tüm Avrupa'da temsil ettikleri mimarlar için yüksek ve eşit düzeyde oluşturulacak SMG programlarını destekleme sorumluluğunu almış bulunmaktadır. Bu programlar, 2010 yılından itibaren tamamen operasyonel hale gelecek şekilde geliştirilecektir.

Bu belge, meslek kuruluşlarının SMG politikalarına ilişkin eylemlerinde yararlanabilecekleri bir kılavuz niteliğindedir.

Avrupa'daki Mimarlar İçin Neden SMG Programı Oluşturmalıyız?

1. İçinde bulunduğumuz yeni Avrupa bağlamında, toplumu, tüketicileri, işverenleri ve politikacıları, Avrupa'nın her yerindeki mimarların yetkinliklerinin, nitelikleri yükseltmenin en önemli göstergesi olan SMG süreci aracılığıyla sağlandığı ve geliştirildiği konusunda temin etmek en önemli konulardan biridir.
2. Mimarlık, toplumun mekânsal ve çevresel organizasyonuna önemli ölçüde katkı sağlamaktadır; bu nedenle de, gelecek nesillere bırakılacak mirasa ilişkin endişelerimizi ifade eden sürdürülebilir kalkınma olgusu, mimarlık pratiğine ilişkin yeni yaklaşımlar da getirmektedir.
3. Teknolojiler, yasal düzenlemeler ve elde edilebilir malzemeler sürekli değişmektedir. Bu nedenle mimarların mesleklerinin başından itibaren kazandıkları yetkinliği sürdürebilmeleri için bu farklı konulardaki bilgileri sürekli geliştirmeleri gerekir.
4. Benzer şekilde, işverenler ve kullanıcılardan gelen talepler de sürekli değişime uğramaktadır ve bu da sözkonusu sorunlara karşı üretilecek mimari çözümler için önemli ölçüde yansımaktadır.

5. Mimari müdahalenin talep edildiği alanlar çok çeşitli ve fazla sayıdadır. Mimarlar, yetkinliklerini sürdürebilmek ve o ana kadar uğraşmaya yeterince fırsat bulamadıkları birçok farklı, kendine özgü alanda yeni beceriler kazanabilmek için yaşamları boyunca eğitimlerini geliştirme olanağına sahip olmalıdırlar.

SMG Ne Şekilde Oluşturulabilir?

Bu kılavuzda belirtilen noktalar, mimarlar için SMG konusunda, Avrupa koşullarının çeşitliliğini dikkate alması gereken fakat aynı zamanda ulaşılması gereken hedefleri ve ACE üyesi kuruluşların çalışmalarında nasıl bir yol izleyeceklerini belirleyen, esnek bir yaklaşım önermektedir.

1. SMG ile ilgili tüm eylemlerin olmazsa olmaz ilk koşulu, her ülkede SMG'de kullanılacak kamusal ve özel kaynakların bir envanterinin çıkarılması ve değerlendirmesinin yapılmasıdır.

2. Bir SMG programı, ancak yeterli bir değerlendirme sonucunda belli bir kalite standardını ve gerçek bir mesleki ihtiyacı karşıladığı belirlendikten sonra onaylanmalıdır.

3. Aşağıdaki üç ilke üzerine kurulu, mimarların gönüllü yaklaşımını öngören bir SMG sistemi önerilmektedir:

a) SMG programlarına ilişkin tüm içerik, ücret ve mali destek bilgilerini kolaylıkla erişilebilir hale getirmek;

b) Mimarların sürekli bir SMG yaklaşımı benimsemelerini sağlamak ve kendilerine göre bir SMG planı çıkarmalarına olanak vermek. Bu SMG planı farklı bilgi alanları dikkate alındığında dengeli bir şekilde oluşturulmalı fakat aynı zamanda her mimarın istediği kursu alabilme özgürlüğünü sağlamak;

c) Mimarların kendilerine ait bir SMG plan değerlendirmesi yapmalarına ve aynı zamanda bunun bir kayıt sistemi içinde tutulmasına olanak sağlamak.

4. SMG'ye ilişkin ortak bir Avrupa standardı oluşturmak üzere mimarlar tarafından tamamlanan SMG programları için bir tanıma sistemi oluşturmak. Bu standart, kalite güvencesine benzer şekilde, Avrupa düzeyinde bir tanıma kriteri sağlayacaktır. Ayrıca bu standart, farklı durumlara uyarlanabilecek ve hem uluslar hem de Avrupa düzeyinde gerçekleştirilebilecek bir prosedürle garanti altına alınacaktır.

5. İstekli olan mimarlık meslek kuruluşlarının üyeleri için SMG'yi zorunlu tutmaları desteklenmektedir. Bu kuruluşlara üyelik genellikle belirli bir davranış kuralları sistemine uymayı gerektirir; SMG programına uyum sağlamanın da bu etik kurallar arasına katılması oldukça doğaldır.

SMG Nasıl Finanse Edilir?

1. SMG programının etkili olabilmesi için arz ve talep arasında bir denge olmalıdır. Verilecek hizmeti geliştirmek ve talebi yerine getirebilmek için gerekli mali kaynakları uygun bir şekilde tanımlamak gerekir. Birçok kaynak mevcuttur, fakat bunlar genellikle verimli şekilde kullanılamazlar. Bu kaynakları tek bir amaç için, mesleki yaşamboyu öğrenimi aşılacak için kullanmak üzere verimli bir şekilde dağıtmak gerekir.

2. Başlangıç aşamasında hızlıca aşağıdaki mali kaynakları sıralamak mümkündür. Bu kaynakların biraraya getirilerek nasıl birbirlerini tamamlayabileceğine bakılmalıdır.

a) Mesleki yaklaşımları kapsamında programa katılımda bulunan mimarlar ve mimarlık şirketleri.

b) SMG ve benzeri sosyal amaçlar için para toplayan ortak kuruluşlardan gelen fonlar.

- c) İnşaat sektöründe malzeme veya hizmet sağlayan özel şirketlerden gelen özel kaynaklar. Bu bütçe şirketlerde pazarlama etkinlikleri kapsamında ayrılmaktadır.
- d) Her ülkenin SMG etkinlikleriyle ilgili çalışan kamu kuruluşlarına doğrudan ayırdığı kaynaklar.
- e) SMG ile ilgili tanıtım ve koordinasyon programlarına destek olan Avrupa kaynakları.

Bu Kılavuz Nasıl Kullanılmalıdır?

Avrupa Mimarlar Konseyi, SMG etkinliğinin mimarlık mesleği açısından orta ve uzun vadeli öneme sahip olduğunu düşünmektedir. Her ulusal meslek kuruluşunun kendine özgü bir mesleki tarihi vardır. Farklı ulusal koşullara bağlı olarak oldukça çeşitli SMG girişimleri bulunmaktadır.

Bu nedenle, ortak kriterler üzerine kurulu sistematik bir yaklaşım önem kazanmaktadır. Böylece, mimarların yüksek düzeyde bir SMG programını sürdürdüklerini gösterecek bir Avrupa standardını oluşturmak mümkün olacaktır.

Burada ihtiyaç duyulan, her üye meslek kuruluşunun bu sürece gönüllü bir şekilde bağlanmasından başka bir şey değildir. Bu bağlılık ahlaki ve etik bir yaklaşım üzerine kurulacaktır; yürütülmesi her zaman zor olan ceza sistemi tercih edilmemiştir. Bahsi geçen standart mesleğimizi yetkinlik ve itibar açısından toplumun gözünde iyi bir konuma getirecektir.

Bu kılavuzun gerçekleştirilmesi, tüm üye meslek kuruluşlarının hem yaklaşım hem de deneyimlerin paylaşılması açısından gerçek ve aktif bağlılığını gerektirmektedir.

EK

Kasım 2001'de Kabul Edilen ACE Şartı:

SÜREKLİ MESLEKİ GELİŞİM ŞARTI

Akademik eğitim, mimarlık araştırması, meslek pratiği ve Sürekli Mesleki Gelişim, yapı çevremizin sürdürülebilirliğini yaratan, koruyan ve sağlayan yüksek nitelikli mimarların yetiştirilmesinde birbirinden ayıramayacak aşamalardır. Değişimin bir norm haline geldiği ve yüksek performans beklentisinin artmakta olduğu bir dünyada Sürekli Mesleki Gelişim'e duyulan ihtiyaç açıktır. Her meslek, üyelerinin mesleği ilgilendiren alanlardaki gelişmelerin hızına ayak uydurması için uygun yöntemi bulmalıdır.

Bu Şart'ı hazırlayan Avrupa Mimarlar Konseyi'ne üye meslek kuruluşları, Sürekli Mesleki Gelişim'in mesleğin işverenlere, topluma ve gelecek kuşaklara karşı sorumluluğunu yerine getirebilmesini temin etmek için kesin bir ihtiyaç olduğunu kabul etmektedirler. Bu Şart'ın amacı, metni imzalayan tüm tarafların Sürekli Mesleki Gelişim alanında bireysel programlar hazırlarken dikkate almaları gereken beş önemli ilkeyi açıklamaktır:

- 1. Bir Sürekli Mesleki Gelişim programını kabul eden her üye kuruluş, böyle bir programa katılımın kuruluşu üye her mimar için ahlaki bir gereklilik olduğunu Davranış Kuralları kapsamında belirtmelidir. Bazı ülkelerde, üyelerin SMG programına katılmasının yasal düzenlemeler aracılığıyla yasal bir zorunluluk haline getirilmesi uygun olabilir.**
- 2. Üye kuruluşlar arasında meslek uygulamalarının daha iyi bir şekilde uyumlaştırılması kapsamında, tüm ACE üyesi kuruluşlar ACE tarafından yayınlanan kılavuzu takip etme sorumluluğunu üstlenmektedirler.**
- 3. Mimarlık uygulaması kültürel bir uğraştır. ACE üyesi kuruluşlar, SMG programlarının mimarlık kültür, sanatsal ifade, teknolojik yenilik ve meslek pratiği gelişimini ve hepsinden önce mimarlık pratiğinde yüksek nitelikte mimarlık yetkinliğinin sağlanmasını temin edeceği konusunda sorumluluk üstlenmektedirler.**

4. ACE, bu Şart'a imza atan tüm tarafların üyeleri için zorunlu bir minimum SMG alma koşulu getirmesini önermektedir. Buradaki amaç, SMG alma koşulunun zamanla artmasıyla, 2010 yılı itibarıyla tüm Avrupa'daki üye meslek kuruluşlarının mimar üyelerinin, tüm bir yıl boyunca gerçekleşen işleriyle ilgili teknik & yasal değişimlere ayak uydurabilecek düzeye ulaşmalarıdır.

5. Her üye kuruluş, Bu Şart'ta belirtilen hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için gerekli mali ve idari yapıları sağlama sorumluluğunu üstlenmektedir.